

SFS 2006:1570

Utkom från trycket
den 9 januari 2007

Lag om skydd mot internationella hot mot människors hälsa;

utfärdad den 21 december 2006.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag innehåller bestämmelser för genomförande av Världshälsoorganisationens internationella hälsoreglemente som antogs i Genève den 23 maj 2005 (hälsoreglementet). Lagen syftar till att skydda mot internationella hot mot människors hälsa.

Regeringen får meddela bestämmelser till skydd för liv och hälsa som avviker från denna lag om det behövs med hänsyn till överenskommelser med Danmark, Finland eller Norge.

2 § Med ett internationellt hot mot människors hälsa avses i denna lag en risk för att smittämnen eller andra ämnen som utgör eller kan utgöra ett allvarligt hot mot människors hälsa förs in i landet eller sprids till andra länder.

De sjukdomar på vilka bestämmelserna om samhällsfarliga sjukdomar i smittskyddslagen (2004:168) är tillämpliga skall alltid anses utgöra ett internationellt hot mot människors hälsa.

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om vilka andra sjukdomar och ämnen som skall anses utgöra ett internationellt hot mot människors hälsa.

3 § När åtgärder vidtas enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag skall sådana begränsningar som följer av allmänt erkända folkrättsliga grundsatser beaktas.

Ansvarsfördelning och organisatoriska bestämmelser

4 § Kommunen svarar enligt denna lag för att åtgärder till skydd för människors hälsa vidtas i fråga om transportmedel, bagage och annat gods samt djur.

Landstinget svarar enligt denna lag för att smittskyddsåtgärder som riktar sig till människor vidtas.

¹ Prop. 2005/06:215, bet. 2006/07:SoU3, rskr. 2006/07:61.

Vad som sägs i denna lag om landsting gäller också en kommun som inte ingår i ett landsting.

5 § Socialstyrelsen skall vara nationell kontaktpunkt enligt hälsoreglementet och ansvara för de uppgifter den är skyldig att fullgöra enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

6 § Med hamn respektive flygplats avses i denna lag sådan hamn eller flygplats där internationell trafik förekommer.

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, skall efter samråd med berörda kommuner och landsting besluta vilka hamnar och flygplatser som skall vara karantänshamnar respektive karantänsflygplatser.

7 § Kommuner och landsting skall inom sina respektive ansvarsområden svara för att karantänshamnar och karantänsflygplatser har tillgång till den personal och den utrustning som behövs för kontroll av passagerare, transportmedel, bagage och annat gods samt djur för att skydda mot internationella hot mot människors hälsa.

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om vilken personal och vilken utrustning som karantänshamnar och karantänsflygplatser skall ha.

8 § Smittskyddsläkaren skall samordna smittskyddskontrollen vid karantänshamnar och karantänsflygplatser.

Smittskyddsläkaren skall hjälpa kommuner och myndigheter när de utför uppgifter enligt denna lag.

9 § Myndigheter, kommuner och landsting som utför uppgifter enligt denna lag skall vid behov samverka med varandra, med Världshälsoorganisationen och med myndigheter i andra länder för att förebygga och begränsa internationella hot mot människors hälsa.

Underrättelse- och informationsskyldighet

10 § Myndigheter, kommuner och landsting som inom sina respektive ansvarsområden får information om ett misstänkt internationellt hot mot människors hälsa skall omedelbart underrätta Socialstyrelsen om det misstänkta hotet. Underrättelsen skall innehålla de uppgifter som Socialstyrelsen behöver för att kunna bedöma om det föreligger ett internationellt hot mot människors hälsa.

På begäran skall myndigheter, kommuner och landsting inom sina respektive ansvarsområden snarast möjligt lämna den information som Socialstyrelsen behöver för att kunna fullgöra sin informationsskyldighet till Världshälsoorganisationen.

Berörda myndigheter, kommuner och landsting skall informera Socialstyrelsen om vilka åtgärder som har vidtagits och som kommer att vidtas med stöd av denna lag. Socialstyrelsen skall lämna information om åtgärderna till berörda myndigheter, kommuner och landsting.

11 § Socialstyrelsen skall, om den får information om ett misstänkt internationellt hot mot människors hälsa, skyndsamt och senast inom 24 timmar underrätta Världshälsoorganisationen om det misstänkta hotet.

Om Världshälsoorganisationen har fått information om ett misstänkt internationellt hot mot människors hälsa i landet skall Socialstyrelsen, på begäran från Världshälsoorganisationen, skyndsamt och senast inom 24 timmar efter begäran lämna information till Världshälsoorganisationen om hälsoläget i landet.

Socialstyrelsen skall lämna information om ett misstänkt internationellt hot mot människors hälsa till berörda myndigheter, kommuner och landsting.

12 § Om det bedöms nödvändigt för att skydda mot ett internationellt hot mot människors hälsa skall Socialstyrelsen och andra berörda myndigheter, kommuner och landsting lämna uppgifter till Världshälsoorganisationen och till berörda utländska myndigheter även om de är sekretessbelagda enligt sekretesslagen (1980:100).

Bestämmelser om skydd mot kränkning av enskilds personliga integritet genom behandling av personuppgifter finns i personuppgiftslagen (1998:204). Socialstyrelsen och andra berörda myndigheter, kommuner och landsting får oavsett bestämmelserna i 33 § personuppgiftslagen överföra personuppgifter till Världshälsoorganisationen och tredje land för att fullgöra sin uppgiftsskyldighet enligt denna lag. Uppgifter som rör någons hälsa får behandlas helt eller delvis automatiserat, om det är nödvändigt för att en myndighet, en kommun eller ett landsting skall kunna fullgöra sin uppgiftsskyldighet enligt denna lag.

13 § Om ett område inom eller utom landet har drabbats av ett internationellt hot mot människors hälsa skall Socialstyrelsen förklara området vara drabbat av ett sådant hot. Området skall anses vara drabbat till dess Socialstyrelsen förklarar området fritt från hotet.

Allmänna bestämmelser om åtgärder till skydd för människors hälsa

14 § Åtgärder till skydd för människors hälsa som vidtas enligt denna lag skall bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet och får inte vara mer ingripande än vad som krävs för att uppnå detta skydd. Åtgärderna skall vidtas med respekt för alla människors lika värde och enskildas integritet.

När åtgärder rör barn skall det särskilt beaktas vad hänsynen till barnets bästa kräver.

Åtgärder som den enskilde motsätter sig får vidtas endast om inga andra möjligheter står till buds.

15 § När åtgärder till skydd för människors hälsa utförs på transportmedel, bagage och annat gods samt djur skall de försiktighetsmått vidtas som behövs för att förhindra skada på sådan egendom.

Åtgärder vid ankomst till Sverige

16 § Innan ett fartyg anlöper första svenska hamn eller senast vid ankomsten till hamnen skall befälhavaren på fartyget lämna information om hälsotillståndet ombord till Tullverket eller Kustbevakningen om

1. befälhavaren har anledning att anta att smittämnen eller andra ämnen som kan utgöra ett internationellt hot mot människors hälsa finns ombord,

2. fartyget kommer från en hamn i ett område som har förklarats drabbat av ett internationellt hot mot människors hälsa och ankomsten sker inom inkubationstiden för en smittsam sjukdom, eller

3. det ombord på fartyget finns en person som har vistats inom ett område som har förklarats drabbat av ett internationellt hot mot människors hälsa under sådan tid att inkubationstiden för en smittsam sjukdom inte har gått ut vid fartygets ankomst till hamnen.

När Tullverket eller Kustbevakningen har fått sådan information som avses i första stycket, skall myndigheten omedelbart underrätta smittskyddsläkaren och Socialstyrelsen om innehållet i informationen. Gäller sådan information fartyg som tillhör och bemannas av Försvarsmakten skall även generalläkaren omedelbart underrättas.

Vad som sägs i första och andra stycket om fartyg och hamn skall även gälla luftfartyg respektive flygplats. Den skyldighet som befälhavare på luftfartyg har att lämna information enligt första stycket gäller dock endast i förhållande till Tullverket.

17 § Om ett fartyg eller luftfartyg är drabbat eller misstänks vara drabbat av ett internationellt hot mot människors hälsa får ansvariga myndigheter och kommuner vidta de åtgärder mot fartyget eller luftfartyget som krävs för att skydda människors hälsa.

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om vilka åtgärder till skydd för människors hälsa som ansvariga myndigheter och kommuner får vidta mot drabbade fartyg och luftfartyg.

18 § Fartyg och luftfartyg får inte av smittskyddsskäl vägras tillträde till hamn eller flygplats. Fartyg och luftfartyg kan dock hänvisas att fortsätta till en karantänshamn respektive karantänflygplats.

Fartyg och luftfartyg får inte av smittskyddsskäl hindras att släppa av eller ta ombord människor, ta ombord last, lossa last och ta ombord bränsle, vatten, mat och andra förnödenheter, om det inte framgår av denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen.

19 § Om ett fartyg eller luftfartyg vid ankomsten till landet lägger till eller landar vid någon annan plats än karantänshamn eller karantänflygplats och om någon av de situationer som anges i 16 § första stycket föreligger, skall befälhavaren omedelbart lämna information om hälsotillståndet ombord till Tullverket, Kustbevakningen, smittskyddsläkaren eller kommunen. Med undantag för om det föreligger en nödsituation, får under sådana omständigheter inga människor lämna fartyget eller luftfartyget och ingen last lossas utan tillstånd från ansvariga myndigheter.

När de åtgärder som ansvariga myndigheter anser är nödvändiga har vidtagits, får fartyget eller luftfartyget fortsätta till den hamn eller flygplats som var dess destination eller till annan lämplig hamn eller flygplats.

Den skyldighet som befälhavare på luftfartyg har att lämna information enligt första stycket gäller inte i förhållande till Kustbevakningen.

Transportmedel och gods under transitering

20 § Inga åtgärder till skydd för människors hälsa får med stöd av denna lag vidtas mot följande objekt:

1. fartyg och luftfartyg under transitering som inte kommer från ett område som är drabbat av ett internationellt hot mot människors hälsa och det inte finns något som tyder på att det finns smittämnen eller andra ämnen ombord som kan utgöra ett internationellt hot mot människors hälsa,

2. lastbilar, tåg och bussar under transitering som inte kommer från ett område som är drabbat av ett internationellt hot mot människors hälsa och som passerar igenom ett område utan att ta ombord eller släppa av människor, lasta eller lossa, eller

3. gods under transitering som inte lastas om, med undantag för levande djur.

21 § Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om skyldighet för transportföretag att vidta särskilda åtgärder till skydd för människors hälsa.

Bekämpning av djur som kan bära på smittämnen

22 § I en kommun med hamn skall kommunen vidta de åtgärder som behövs för att i hamnen utrota insekter, råttor och andra djur som vanligen är bärare av smittämnen som utgör en hälsorisk för människor och för att skydda hamnens anläggningar mot sådana djur.

23 § När ett fartyg kommer till första svenska hamn skall befälhavaren för Tullverket eller Kustbevakningen visa upp intyg, eller till någon av myndigheterna ge in kopia av sådant intyg, om att utrotning av djur som avses i 22 § har skett ombord eller ett intyg om att utrotning av sådana djur inte behövs. Om ett intyg inte visas upp eller ges in skall Tullverket eller Kustbevakningen omedelbart underrätta kommunen som skall låta undersöka fartyget och, om det behövs, vidta åtgärder för att utrota djur som avses i 22 §.

Hälsointyg och andra intyg

24 § Om en myndighet, en kommun eller ett landsting har vidtagit en åtgärd till skydd för människors hälsa enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, skall den som vidtagit åtgärden utfärda ett intyg om åtgärden, om den som berörs av åtgärden begär det.

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om vem som får utfärda intyg, skyldighet att visa upp intyg och undantag från sådan skyldighet samt andra behövliga föreskrifter om intyg enligt denna lag.

Avgifter

25 § Kommuner och landsting får ta ut avgifter för åtgärder enligt denna lag enligt vad som närmare föreskrivs av regeringen.

Tillsyn m.m.

26 § Socialstyrelsen har tillsyn över efterlevnaden av denna lag och föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av lagen.

27 § Polis-, tull-, lots- och hamnpersonal, fartygsinspektörer och kustbevakningstjänstemän samt trafikpersonal vid flygplats skall, var och en inom sitt verksamhetsområde, vara uppmärksam på efterlevnaden av denna lag och de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

28 § Polismyndigheten skall lämna den hjälp som behövs för att vidta åtgärder enligt denna lag eller åtgärder enligt föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av lagen.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller

2. det annars finns synnerliga skäl.

29 § Personal inom polisen, Tullverket eller Kustbevakningen som medverkar vid in- och utresekontroll enligt utlänningslagen (2005:716) skall medverka vid kontroll av vaccinationsbevis och, när det behövs, vid andra åtgärder som vidtas vid karantänshamnar och karantänsflygplatser.

Ytterligare föreskrifter

30 § Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela de ytterligare föreskrifter till skydd för enskilda som behövs för att hindra att smittämnen eller andra ämnen som kan utgöra ett allvarligt hot mot människors hälsa förs in i landet eller sprids till andra länder.

Ansvar

31 § Till böter döms den som åsidosätter sin skyldighet att lämna information om hälsotillståndet ombord på fartyg eller luftfartyg enligt 16 § första och tredje stycket eller 19 § första stycket, eller lämnar oriktig sådan information.

Överklagande

32 § Beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

-
1. Denna lag träder i kraft den 15 juni 2007 då karantänslagen (1989:290) skall upphöra att gälla.
 2. Beslut och intyg som har meddelats enligt den upphävda lagen gäller fortfarande.

På regeringens vägnar

FREDRIK REINFELDT

MARIA LARSSON
(Socialdepartementet)

